

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

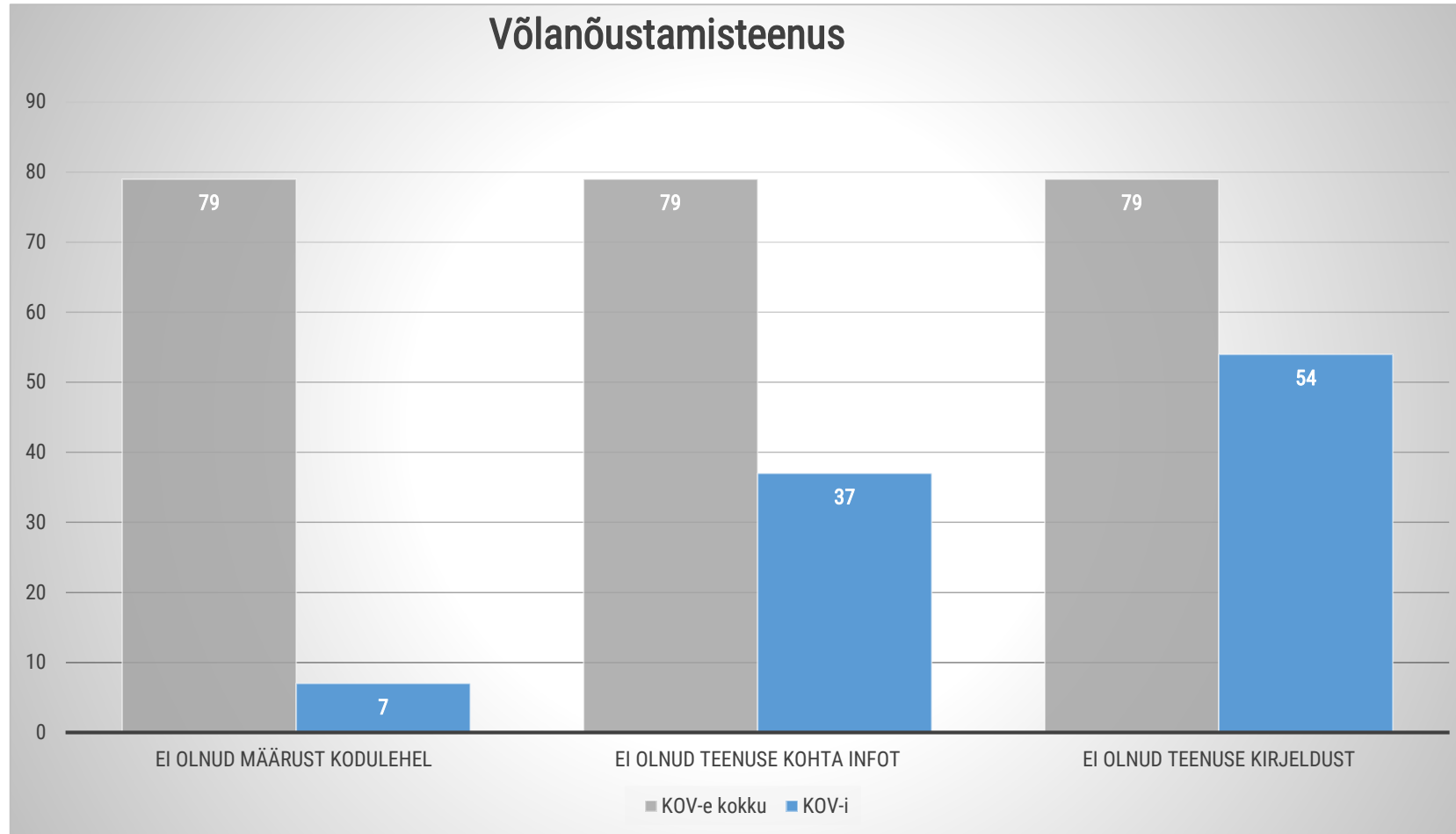
Kellele kuulub võlg ja kes vajab võlanõustamist?

Veebiseminar toimub Euroopa Sotsiaalfondi TAT „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ punkti 2.4.4. „Kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekande alane nõustamine elanikkonna abistamiseks“ projekti „Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamine ning koostöö toetamine sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks“ raames.

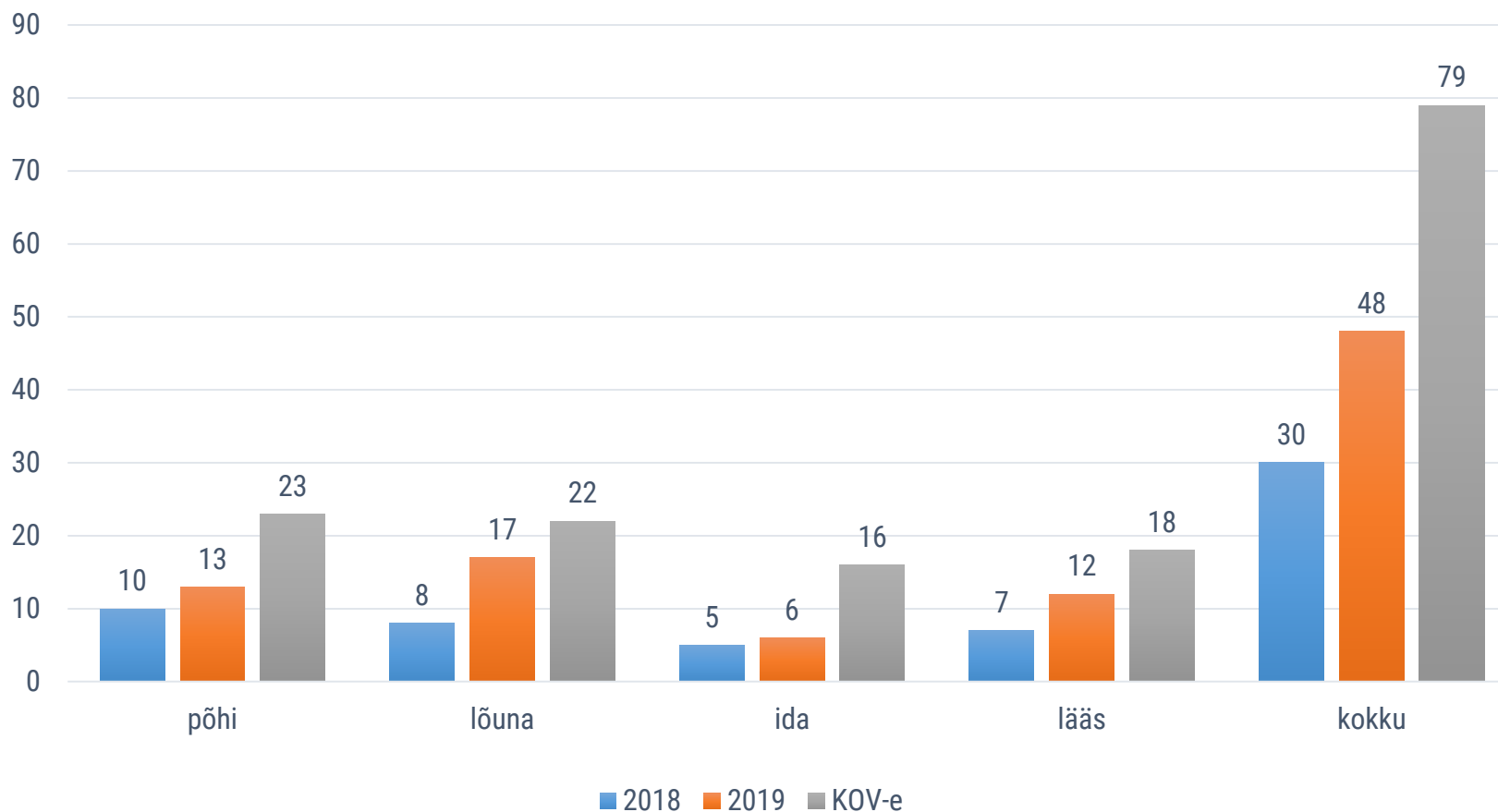
Teadmisi jagavad ja küsimustele vastavad Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja kantsler Kristi Hunt, nõunik Jaan Lõõnik, kohtutäiturid Arvi Pink ja Risto Sepp, SKA-st nõustaja Kaie Pukk, Eesti Võlanõustajate Liidust Teele Talk-Kõdar ja Evelyn Eichhorst.

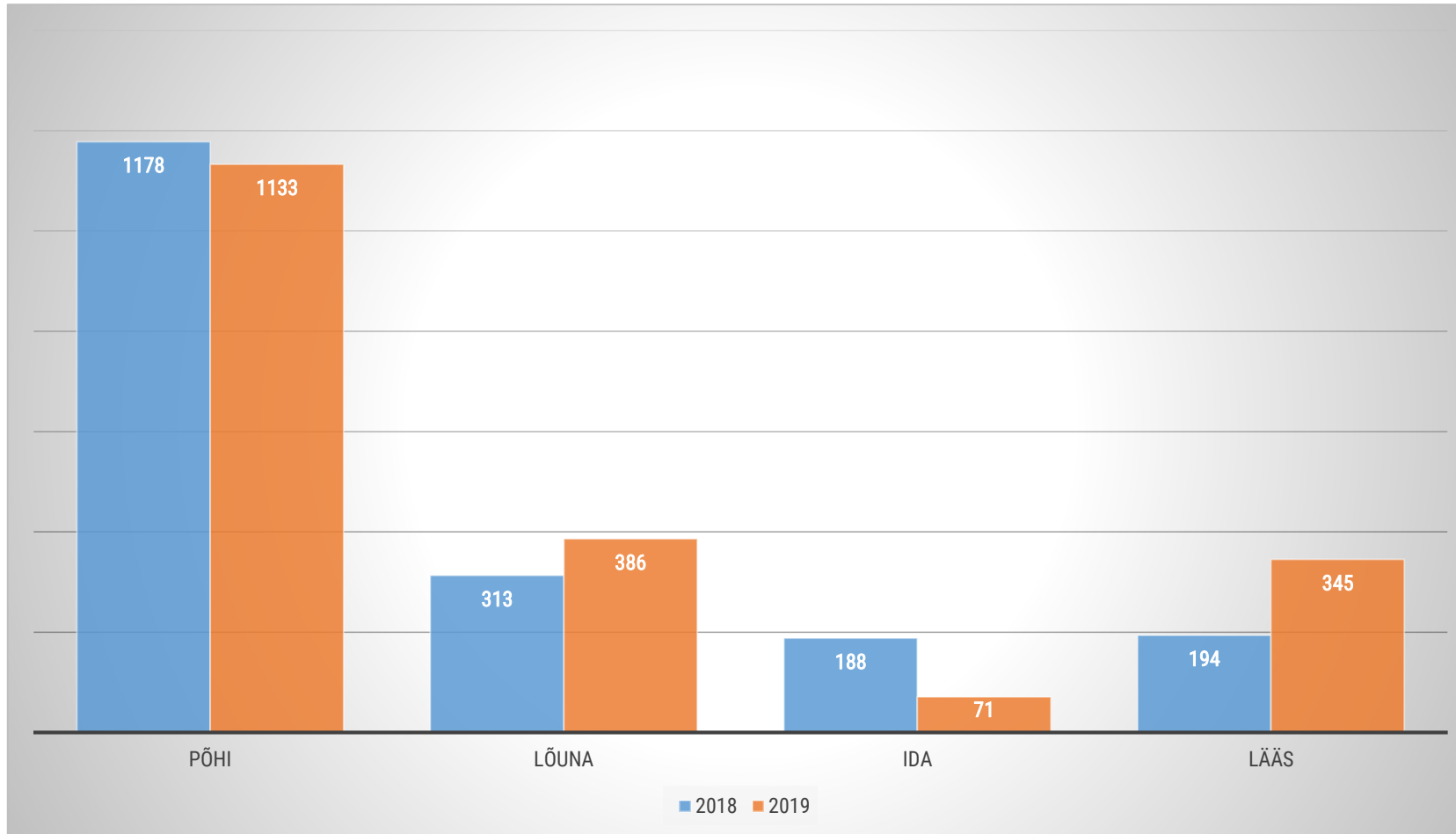
Kodulehede vaade

Võlanõustamisteenuse korraldus KOV-ides 2018-2019

Teenuse saajate arv S-veebi andmete põhjal

Võlanõustamialane koolitus

- Oktoobris-novembris
- 6-7 akadeemilist tundi
- Kuni 100-le sotsiaalala ametnikule
- Koolituse eesmärgiks on tõsta sotsiaaltöötajate teadlikkust, et nad märkaksid, aitaksid ja suunaksid abivajajaid teenusele
- Igast KOVist on võimalus vähemalt ühel töötajal osaleda
- Täpsem info septembris

Kolme aastane projekt “Kolm sammu rahalise heaoluni”.

- Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve ameti ja MTÜ Rahatarkus koostöö projekt
- Projekti eesmärk on aidata Eesti inimestel vältida võlgadesse sattumist koroonast põhjustatud kriisi ajal ja järel ning anda infot pere rahaasjade arukaks majandamiseks.
- Projekti käigus luuakse podcastid, saadetakse artikleid maakonnalehtedesse ning infot kohalikele omavalitsustele jagamiseks.
- Esimeste podcastide teemadeks olid tarbimislaenud: millistele tingimustele enne laenu võtmist tähelepanu pöörata, miks pakkumisi võrrelda, kuidas lugeda laenureklaame jne.
- Podcaste saab kuulata aadressil: <https://soundcloud.com/rahatarkus>.
- Veebileht <http://lihtsaltrahast.ee/>

Eesti Võlanõustajate Liit

- Evelyn Eichhorst
- Teele Talk-Kõdar

Mida võlanõustaja teeb?

- Selgitab välja rahalised kohustused ja sissetulekud
- Selgitab välja nõude teekonna
- Analüüsib kliendi maksejõulisust ning pere-eelarvet
- Hindab nõude suuruse õigsust ning sissenõutavust (eelkõige inkassomenetluses)
- Aitab kliendil suhelda võlausaldajatega või kohtutäituritega
- Nõustab klienti maksejõuetusmenetlustes
- Koostab kliendile juriidilisi dokumente oma pädevuse piires
- Sotsiaalnõustamine
- Vaatab kliendi / leibkonna üldolukorda ning pakub lahenduse sellest lähtuvalt

Kes võib osutada võlanõustamisteenust?

- SHS § 45: Teenust vahetult osutav isik peab vastama ühele järgmistest ettevalmistusnõuetest:
 - kutseeaduse alusel antud võlanõustaja kutse
 - riiklikult tunnustatud kõrgharidus ja läbitud võlanõustaja täienduskoolitus

Lisaks seaduses ettenähtud tingimustele nõuavad enamus teenusetellijaid ka piisavat praktilist kogemust antud alal.

Rahalise nõude teekond

Kes tegutseb?	Dokumendi nimi	Kulud	Võlanõustaja abi
Teenusepakkuja (nt. telekommunikatsiooni ettevõtte, laenu või järelmaksu pakkuja)	Arve, leping tagasimaksegraafikuga	Tasu kasutatud teenuse eest või laenu põhisumma. Finantsteenuste puhul lisandub üldiselt intress	Lepingutingimuste analüüs Tarbimisharjumuste analüüs Mõtleme läbi, mida oleks vaja muuta
	Hoiatus, meeldetuletus	Erinevad hoiatus-, meeldetuletustasud.	Tekkinud olukorra kaardistamine ning lepingu erakorralise ülesütlemise ennetamine.
	Lepingu ülesõtlemine	Leppetrahv, järelmaksu ja laenu puhul muutub korraka sissnõutavaks kogu summa, mis on veel tasumata.	Eesmärgiks on vältida kliendi heitumist. Proovime leida aktiivselt lahendusi, kuidas olukord uuesti kontrolli alla saada ning nõue rahuldada

Rahalise nõude teekond

Kes tegutseb?	Dokumendi nimi	Kulud	Võlanõustaja abi
Inkasso Nende pädevusse EI KUULU sissetulekute ja vara arestid. Töövahendiks on suhtlus ning mõjutamine. Tegevust reguleerib VÕS	Hoiatus- ja meeldetuletuskirjad, meilid, telefonikõned, Facebooki chat. Kohtusse pöördumise hoiatus. Konstitutiivsed võlatunnistused	Sissenõudekulud, jooksvad interessid, viivis, sõltuvalt firmast erinevad „muud kulud“ (haldustasud, leppetrahvid jm).	Nõude suuruse kontroll Vastutustundliku laenamise põhimõtte järgimise kontrollimine Aegumise kontrollimine Võlatunnistuse seaduslikkuse analüüs Maksekokkulepete sõlmimine ja läbirääkimine

Rahalise nõude teekond

Kes tegutseb?	Dokumendi nimi	Kulud	Võlanõustaja abi
Maakohus – Maksekäsu osakond	Makseettepanek Maksekäsu Kiirmenetluses	Riigilõiv	Kliendil on aega makseettepanekule vastata 15 päeva. Mittevastamisel koostab kohus maksekäsu, mis on täitedokument.
Maakohus	Hagiavaldus	Õigusabikulud, nii enda kui ka vastaspoole omad; tasutud riigilõiv	Menetlus jätkub hagimenetluses. Ajamahukam ja kulukam Võimalik nõude vähendamine või maksegraafiku sõlmimine

Rahalise nõude teekond

Kes tegutseb?	Dokumendi nimi	Kulud	Võlanõustaja abi
Kohtutäitur – täitemenetlus ehk nõude sundtäitmine Kohtutäituril on seaduse alusel pädevus rakendada erinevaid survestamismeetmeid, näiteks arvelduskonto arestimine või kinnisvara sundmüük	Sõltuvalt menetluse käigust erinevad dokumendid ja teavitused	Täitemenetluse algatamise kulud. Kohtutäituri tasu. Täitekulud.	Korrastame arestid. Anname kliendile ülevaate olukorrast, ka sellest, milline nõue on millise võlgnevuse tulemus. Võimalusel proovime leida lahendusi, kuidas klient saab oma nõuded tasutud.

Tabel annab ülevaate kõige tüüpilisematest etappidest võlaliikumise teekonnal. Peale selle on veel erisusi mille kirjeldamine ajaks siin kohal asja liigselt segaseks, kuid mis vajavad tegelemist või siis pädeva nõustaja sekkumist.

Tabelis toodud sammude kogus ei pea olema iga nõude puhul sarnane. Näiteks võib laenuandja minna peale lepingu lõpetamist hagiavaldusega otse hagikohtusse.

Mida mõelda läbi enne teenuse tellimist?

- Koosseisuline töötaja või sisseostetud teenus?
- Hange või teenuse leping?
- Teenuseosutaja kvalifikatsioon ja kogemus.
- Kes on õigustatud saama kohaliku omavalitsuse poolt rahastatud võlanõustamise teenust?
- Kuidas toimub kliendi suunamine teenusele? Mis koguses antakse teenuse mahtu? Kas toimub vahehindamisi? Kuidas lisatakse vajadusel teenusemahtu?
- Kuidas, kellele ja kui tihti toimub aruandlus tehtud töö mahu ja sisu kohta?
- Arveldus: osutatud teenuse tunnihind? Individuaalse töö tunnid? Transpordikulu? „Tühjad“ tunnid, kui klient ei ilmu?

Teenus KOV-is vs lepinguline partner - plussid

Koosseisuline töötaja

- Alati olemas- saab kiiresti reageerida
- Fikseeritud kulu
- Piiramatud teenuse tunnid
- Vähem bürokraatiat
- STAR-i sissekannete tegemine
- Koostöö võrgustiku liikmetega

Lepinguline partner

- Võimalus valida sobiv partner
- Leping mitme teenusepakkujaga, sellet lähtuvalt laiem valik ning parem teenus
- KOV-ist sõltumatu, mis võib tekitada kliendis rohkem usaldust

Teenus KOV-is vs lepinguline partner - miinused

Koosseisuline töötaja

- Tõrge KOV-i töötaja vastu
- Palju „kiireid“ asju
- Teiste töökohustuste hulga suurenemine->Pikk järjekord
- >Väsimus ja ületöötamine
- >erialaste teadmiste vähenemine
- Võlanõustaja töö vähene materiaalne tasustamine

Lepinguline partner

- Eelarve planeerimine on keerulisem
- Oht sõlmida leping odava ja kehva teenuse osutajaga
- Kui suunamise käik on kohmakas võivad kiired asjad jääda lahenduseta
- Vastutuse puudumine

Kontaktid

Eesti Võlanõustajate Liit

Koduleht: www.evnl.ee

E-post: info@evnl.ee

Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda

Kristi Hunt – kantsler

Arvi Pink – kohtutäitur

Risto Sepp – kohtutäitur

Jaan Lõõnik - nõunik

Eestis

40 kohtutäiturit

- 123 000 võlgnikku
- 600 000 täiteasja

65 pankrotihaldurit

- Füüsiliste isikute pankrotte kuulutati 2019. aastal välja 518 (raugemisega lõppes 104)
- Juriidilise isiku pankrotte kuulutati 2019. aastal välja 139 (raugemisega lõppes 132)

Nõude teekond täitemenetlusse

1. Arve jääb tasumata.
2. Ei reageeri kordusarvele.
3. Algatatakse maksekäsu kiirmenetlus.
4. Kohus teeb võlgnikule makseettepaneku.
5. Ei reageeri ega esita vastuväidet. / Esitab vastuväite.
6. Maksekäsu määrus. / Hagimenetlus.
7. Täitmisavaldus kohtutäiturile.
8. Täitmisteade võlgnikule. Vabatahtlik täitmine 30 päeva. Lisandub alustamise tasu.
9. Vabatahtliku tähtaja järgselt, lisandub põhitasu.
10. Kohtutäitur arestib võlgniku vara.

Kohtutäitur

- Kohtutäituri seaduse § 2 lg 1: „Kohtutäitur peab avalik-õiguslikku ametit enda nimel ja vastutusel vaba elukutsena.“
- Täitemenetluse seadustiku § 8 lg 1: „Kohtutäitur on kohustatud viivitamata tarvitusele võtma kõik seadusega lubatud abinõud täitedokumendi täitmiseks, koguma täitemenetluseks vajalikku teavet ning selgitama täitemenetluse osalistele nende õigusi ja kohustusi.“
- Kohtutäitur on riigi võimuvolitusega isik.
- Nimetab ametisse justiitsminister
- PS riive erisus. Omandi ja kodu puutumatus (PS §§ 32 ja 33)
- Kohtutäitur lähtub seadusest tulenevatest kohtutäituri tasumääradest

Üldised põhimõtted täitemenetluses (teavitamine)

- Kohtutäituri kohustused ja õigused:
 - Täitmisteate vara arestimise akti ja enampakkumise akti, samuti oma otsused kohtutäituri tegevuse peale esitatud kaebuste kohta ning muud seaduses sätestatud dokumentide kättetoimetamine. Kohustada võlgnikku teatama kohtutäiturile oma kontaktandmed, mille abil on võimalik võlgnikule dokumente kätte toimetada.
 - Kui võlgnik seda ei tee või kui edastatud andmed on ebaõiged, võib kohtutäitur ka need dokumendid, mis tuleb seaduse kohaselt kätte toimetada, edastada võlgnikule enda valitud viisil.
 - Dokumentide kättetoimetamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluses menetlusdokumentide kättetoimetamise kohta sätestatud.
- Võlgniku õigused ja kohustused:
 - Asukoha ja andmete teavitus.
 - Võlgnik peab teavitama kohtutäiturit kõikidest muudatustest oma elukorralduses ja majanduslikus olukorras.

Üldised põhimõtted täitemenetluses (vara arestimine)

- Sissenõude pööramise järjekord:
 - Arvelduskonto arest või RNA
 - Asjad
 - Määrab kohtutäitur.
- Arvelduskonto aresti kord:
 - Kohtutäitur saadab panku arestimisakti.
 - Korralduse täidab pank.
 - Arve sisu automaatselt ei näe.
- Asja müük:
 - Keelumärge ja arestimisakt.
 - Kohtutäitur teavitab menetlusosalisi arestist ja müügist.

Üldised põhimõtted täitemenetluses (sissetuleku arestimise erisused)

- Sissetulek on töötasu või muud sellesarnast tasu, mida isik on saanud seoses töö- või teenistussuhtega.
- Sissetulekut ei arestita, kui see ei ületa ühe kuu eest ettenähtud palga alammäära suurust või vastavat osa nädala või päeva sissetulekust.
- Sissenõuet ei saa pöörata järgmistele sissetulekutele:
 - 1) riiklikud peretoetused;
 - 2) puudega inimese sotsiaaltoetus;
 - 3) sotsiaaltoetus sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses;
 - 4) Eesti Töötukassa kaudu makstud töötutoetus, stipendium, sõidu- ja majutustoetus ning toetus ettevõtluse alustamiseks;
 - 5) rahaline ravikindlustushüvitis ravikindlustuse seaduse tähenduses, välja arvatud ajutise töövõimetuse hüvitis;
 - 6) riiklik pension seaduses sätestatud ulatuses;
 - 7) vanglast vabanemise toetus;
 - 8) okupatsioonirežiimide poolt represseritud isiku seaduse alusel makstav represseritu toetus.
- Kui sissenõude pööramine võlgniku muule varale ei ole viinud või eeldatavalt ei vii sissenõudja nõude täielikule rahuldamisele, võib sissenõuet pöörata järgmistele sissetulekutele:
 - 1) kehavigastuse või terviserikke tekitamise tõttu makstav hüvitis, välja arvatud hüvitis kaotatud sissetuleku eest, ja mittevaralise kahju hüvitis;
 - 2) töövõimetoetus;
 - 3) seadusel põhinev elatis;

Üldised põhimõtted täitemenetluses (sissetuleku arestimise erisused)

- Kui sissenõude pööramine võlgniku muule varale ei ole viinud või eeldatavalt ei vii lapse elatisnõude täielikule rahuldamisele, võib arestida kuni pool töötasu alammääras sissetulekust. Kui lapse elatisnõude täitmiseks võlgniku sissetulekust arestitav summa jääb alla poole töötasu alammäärast, võib arestida kuni ühe kolmandiku võlgniku sissetulekust.
- Kui sissenõude pööramine võlgniku muule varale ei ole viinud või eeldatavalt ei vii nõude täielikule rahuldamisele, võib sõltumata võlgniku suhtes läbiviidavate täitemenetluste arvust arestida ühes kuus kuni 20 protsenti sissetulekust, mis ei ole suurem kui töötasu alammäär, millest on maha arvatud Statistikaameti poolt avaldatud arvestuslik elatusmiinimum. Sissetulekut ei arestita, kui see jääb alla Statistikaameti poolt avaldatud arvestusliku elatusmiinimumi. Sätet ei kohaldata, kui sundtäitmisel on elatise nõue.
- Kui võlgnikul on ülalpeetavaid, arvutatakse eelnevalt nimetatud 20 protsenti võlgniku sissetulekust, millest on maha arvatud järgneva kohaselt mittearestitav summa iga ülalpeetava kohta ja Statistikaameti poolt avaldatud arvestuslik elatusmiinimum.
- Kui võlgnik peab seadusest tulenevalt ülal teist isikut või maksab talle elatist, suureneb mittearestitav summa iga ülalpeetava kohta ühe kolmandiku võrra palga alammäärast kuus, välja arvatud juhul, kui sundtäidetakse lapse elatisnõuet.
- Mittearestitavat summat ületavast sissetuleku osast võib kuni viiele palga alammäära suurusele summale vastavast osast arestida kaks kolmandikku, seda ületavast sissetulekust kogu sissetuleku, tingimusel, et arestitav summa ei ületa kahte kolmandikku kogu sissetulekust. Sätet ei kohaldata, kui sundtäitmisel on elatise nõue.
- Kui muutuvad tingimused, millest lähtudes on arvestatud sissetuleku osa, millele ei saa sissenõuet pöörata, muudab kohtutäitur arestimisakti võlgniku või sissenõudja avalduse alusel.

Üldised põhimõtted täitemenetluses (raha väljamaksmine sissenõudjale)

- Võlgniku varast sundtäitmise tulemusel kohtutäituri ametialasele arvelduskontole laekunud raha kannab kohtutäitur sissenõudjale üle kümne tööpäeva jooksul raha laekumisest arvates.
- Võlgniku konto arestimise tulemusena kohtutäituri ametialasele arvelduskontole laekunud raha kannab kohtutäitur sissenõudjale üle kümne tööpäeva jooksul raha laekumisest arvates, kuid mitte enne kolme tööpäeva möödumist võlgnikule arestimisakti edastamisest arvates.
- Pärast konto arestimisakti võlgnikule edastamist laekuvad summad kannab kohtutäitur sissenõudjale edasi kümne tööpäeva jooksul raha laekumisest arvates, kuid mitte enne kolme tööpäeva möödumist raha laekumisest arvates.

Aegumine

- Karistusseadustiku § 82:

„(4) Täitmisele pööratud rahatrahvi sissenõue aegub, kui rahatrahvi ei ole sisse nõutud nelja aasta jooksul väärteoasjas tehtud otsuse jõustumisest. Täitmise aegumine peatub võlgniku vangistuses viibimise või aresti kandmise ajaks.

(5) Täitmisele pööratud rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõue aegub, kui rahalist karistust või varalist karistust ei ole sisse nõutud seitsme aasta jooksul kriminaalasjas tehtud kohtuotsuse jõustumisest. Täitmise aegumine peatub võlgniku vangistuses viibimise ajaks.“

- Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 157:

„(1) Jõustunud kohtuotsusega tunnustatud nõude, samuti kohtulikust kokkuleppest või muust täitedokumentid tuleneva nõude aegumistähtaeg on 10 aastat.

(1¹) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud täitedokumentiga on tunnustatud kahju õigusvastasest tekitamisest tulenev nõue või kriminaalmenetluse raames tsiviilhagiga esitatud nõue, siis on sellise nõude aegumistähtaeg 20 aastat.

(3) Pankrotimenetluses tunnustatud nõude aegumistähtaeg on kümme aastat pankrotimenetluse lõppemisest.“

- Maksukorralduse seaduse § 132

Maksuhalduri sissenõutavate rahaliste kohustuste sundtäitmise aegumistähtaeg on viis aastat nõude esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist alates. Sundtäitmise aegumistähtaeg katkeb kohtutäiturile maksuvõla sissenõudmiseks täitmisavalduse esitamisel. Uue sundtäitmise aegumistähtaja kulgemist hakatakse arvestama tähtaja katkemise aluse äralangemise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist. Sundtäitmise aegumistähtaja möödumisel lõpevad maksukohustus ja sellega seotud kõrvalkohustused ning muud maksuhalduri sissenõutavad rahalised kohustused.

Tsiviilnõude aegumise katkemine ja peatumine

- Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 158:

„(1) Aegumine katkeb ja algab uuesti kohustatud isiku poolt nõude tunnustamisega.

(2) Nõude tunnustamine võib seisneda õigustatud isikule võlgnetava osalises tasumises, intresside maksmises, tagatise andmises või muus teos.“

- Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 159:

„(1) Aegumine katkeb ja algab uuesti täitedokumendi täitmiseks esitamisega.“

- Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 165:

„(1) Kui piiratud teovõimega isikul ei ole seaduslikku esindajat, peatub tema nõuete ja tema vastu suunatud nõuete aegumine kuni isiku teovõimeliseks saamiseni või talle seadusliku esindaja määramiseni.“

Näide võlgniku avaldusest KP Kojale

Kas Teie koja kohtutäiturid on valdavalt idioodid, kaasa sündinud vaimse puudega või lihtsalt lohed??????

Ma ei saa nagu aru sellest, mis kuradi (vabandust väljenduse eest) lambad nad on? Kui inimene on neile võlgu ja sai suurte raskustega tööle siis kas tõesti kiirendab võla käte saamist inimese töökohalt lahti kangutamine????

Kirjutagu, helistagu enne võlgnikule ja lepingu ilusasti kokku mingi maksegraafik, mitte pole vaja tööandjale paugutada, et see on kohustatud kogu raha ära andma. Enamus tööandjaid lõpetavad reeglina sellise ähvarduse peale selle töötajaga lepingu ära ja kohtutäituril ei jää ka muud üle kui oodata edasi.

Palun tehke oma kohtutäituritele elementaarsed teadmised selgeks. Nii ei saa olla, et kohtutäituriks on aju puudega isikud.

Hea, et satus inimese otsa kes ei ole väga keevavereline või närvihaige. mõni tuleks ilmselt kohtutäiturile külla ja hävitaks ka tema elu.

Isiku pankrot

Pankrotiseaduse § 1:

„(1) Pankrot on võlgniku kohtumäärusega väljakuulutatud maksejõuetus.

(2) Võlgnik on maksejõuetu, kui ta ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ja see suutmatus ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.“

Kui võlgnik esitab pankrotiavalduse, peab ta pankrotiavalduses põhistama oma maksejõuetuse. Maksejõuetuse põhistamiseks lisab võlgnik pankrotiavaldusele seletuse maksejõuetuse põhjuse kohta ja võlanimekirja. Võlanimekirjas märgitakse võlgniku võlausaldajate nimed ja nende elu- või asukohad ning nende nõuded, samuti andmed võlgniku vara kohta. Seletusele ja võlanimekirjale kirjutab võlgnik alla.

Füüsilise isiku pankrotimenetluse korraldus

- Üldjuhul määrab kohus pankrotiavalduse menetlusse võtmisel 10 päeva jooksul ajutise halduri, kuid kui pankrotiavalduse on esitanud füüsilisest isikust võlgnik, võib kohus võlgniku varalist olukorda arvestades jätta ajutise halduri nimetamata ja 10 päeva jooksul pankrotiavalduse saamisest pankroti välja kuulutada.
- Ajutine haldur:
 - 1) selgitab välja võlgniku vara, sealhulgas võlgniku kohustused, ning kontrollib, kas võlgniku vara katab pankrotimenetluse kulud;
 - 2) selgitab välja võlgniku vara puuduvad täitemenetlused;
 - 3) annab hinnangu võlgniku varalisele seisundile ja maksejõulisusele, samuti võlgniku ettevõtte tegevuse jätkamise ja juriidilisest isikust võlgniku tervendamise väljavaadetele;
 - 4) tagab võlgniku vara säilimise;
 - 5) annab juhul, kui kohus on keelanud võlgnikul vara käsutada ajutise halduri nõusolekuta, võlgnikule nõusoleku vara käsutamiseks või keeldub sellest;
 - 6) koostab halduri toimiku käesoleva seaduse § 55 lõike 3¹ alusel kehtestatud korras;
 - 7) teavitab § 29 lõikes 1 nimetatud juhul teadaolevaid võlausaldajaid käesoleva seaduse § 30 kohaselt pankrotimenetluse kulude katteks raha deponeerimise võimalusest;
 - 8) täidab muid kohtu poolt pankrotimenetluses antud ülesandeid.
- Ajutise halduri tunnitasu ülemmäär on 96 eurot. Tasu maksab võlgnik, kuid füüsilise isiku menetluses, kui võlgnikul ei jätku vara pankrotimenetluse kulude katteks ning ei ole võimalik vara tagasi võita või tagasi nõuda, võib kohus mõista tasu välja ka riigilt. Riigi vahenditest ei hüvitata ajutise halduri tasu ja kulutusi suuremas summas kui 397 eurot.

Füüsilise isiku pankrotimenetluse korraldus

- Võlgniku pankrotiavalduse vaatab kohus läbi kümne päeva jooksul ajutise halduri nimetamisest arvates.
- Vaadanud pankrotiavalduse läbi, kuulutab kohus pankroti välja, jätab avalduse rahuldamata või lõpetab menetluse raugemise tõttu.
- Pankroti väljakuulutamisega algab pankrotimenetlus. Kohus avaldab pankrotiteate.
- Pankroti väljakuulutamisega kaotab füüsilisest isikust võlgnik õiguse teha tehinguid seoses pankrotivaraga, lõpetatakse intressi ja viivise arvestamine võlgniku vastu suunatud nõuetelt.

Pankroti väljakuulutamise mõju üürisuhetele

Pankrotiseaduse § 51:

„§ 51. Võlgnik üürniku ja rentnikuna

- (1) Üürniku või rentniku pankroti korral võib üürile- või rendileandja üürile- või rendilepingu lõpetada üksnes võlaõigusseaduse §-s 319 sätestatud korras.
- (2) Üürile- või rendilepingut, mille võlgnik on sõlminud üürniku või rentnikuna, ei või teine pool pärast võlgniku pankroti väljakuulutamist üles öelda üürile- või rendi maksmisega viivitamise tõttu, kui viivitus seondub enne pankrotiavalduse esitamist võlgnetud üürile- või rendi maksmisega.
- (3) Võlgniku poolt üürniku või rentnikuna sõlmitud kinnisasja või ruumi üürile- või rendilepingu võib haldur ühekuulise või lepingus ettenähtud lühema ülesütlemistähtajaga üles öelda.
- (4) Kui haldur ütleb lepingu vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 3 üles, võib teine pool nõuda lepingu ennetähtaegsest lõppemisest tuleneva kahju hüvitamist üksnes pankrotivõlausaldajana.
- (5) Kui pankroti väljakuulutamise hetkeks ei oldud kinnisasja või ruumi võlgnikule üle antud, võib nii haldur kui ka teine pool lepingust taganeda. Kui haldur taganeb lepingust, võib teine pool nõuda lepingu lõppemisest tuleneva kahju hüvitamist üksnes pankrotivõlausaldajana. Kui üks pool teeb teisele poolele ettepaneku teatada, kas ta soovib taganemisõigust kasutada, võib teine pool lepingust taganeda 14 päeva jooksul.“

Võlaõigusseaduse § 319:

„§ 319. Üürilepingu erakorraline ülesütlemine üürniku pankroti korral

- (1) Kui kuulutatakse välja üürniku pankrot, võib üürileandja nõuda tulevase üürile- ja kõrvalkulude maksmise tagatist. Üürileandja peab andma tagatise andmiseks mõistliku tähtaja. Tähtaja andmise teade peab olema kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- (2) Kui üürileandjale ei anta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul tagatist, võib ta lepingu üles öelda ülesütlemistähtajaga järgimata.“

Füüsilise isiku pankrotimenetluse korraldus

- Pankrotihaldur kaitseb kõigi võlausaldajate, samuti võlgniku õigusi ja huve ning tagab seadusliku, kiire ja majanduslikult otstarbeka pankrotimenetluse.
- Pankrotihaldur:
 - 1) selgitab välja võlausaldajate nõuded, valitseb pankrotivara, korraldab selle moodustamise ja müügi ning pankrotivara arvel võlausaldajate nõuete rahuldamise;
 - 2) selgitab välja võlgniku maksejõuetuse tekkimise põhjused ja aja;
 - 3) korraldab vajadusel võlgniku majandustegevuse jätkamise;
 - 4) viib vajadusel läbi juriidilisest isikust võlgniku likvideerimise;
 - 5) annab seaduses ettenähtud juhtudel teavet võlausaldajale ja võlgnikule;
 - 6) annab oma tegevusest aru ja esitab pankrotimenetluse kohta andmeid kohtule, järelevalveametnikule ja pankrotitoimkonnale;
 - 7) täidab muid seadusest tulenevaid kohustusi.“
- Halduri tasu arvestatakse pankrotivara müügist ja tagasivõitmisest, samuti halduri muu tegevuse tulemusena pankrotivarasse laekunud ja pankrotivara hulka arvatud rahast lähtudes. Halduri tasu arvestamisel ei võeta arvesse raha, mis oli võlgnikul pankroti väljakuulutamise ajal või mis on saadud halduri tegevusest sõltumata. Kui füüsilisel isikul vara ei ole, võib kohus mõista tasu välja riigilt, kuid mitte rohkem kui 397 eurot.
- Kui pankrotimenetlus lõpeb kas lõppauande kinnitamise või pankrotimenetluse raugemise aruandega, siis otsustab kohus võlgniku avalduse olemasolul füüsilisest isikust võlgniku kohustustest vabastamise menetluse algatamise.

Füüsilise isiku kohustustest vabastamise menetlus

- Võlgniku kohustusest vabastamise avaldus tuleb esitada kohtule hiljemalt võlausaldajate esimese üldkoosoleku toimumise ajaks või koos pankrotimenetluse raugemise aruandega. Avalduse võib võlgnik esitada ka oma pankrotiavalduses või pärast võlausaldaja pankrotiavalduse esitamist.
- Kui kohus algatab võlgniku kohustustest vabastamise menetluse, nimetab ta võlausaldajate üldkoosoleku ettepanekul usaldusisiku, kellele võlgnik maksab võlgniku töö- või teenistussuhtest või muust sarnasest suhtest saadud tulu või ettevõtlusest saadud tulu ja poole pärimise teel saadu väärtusest. Võlgnik ei pea usaldusisikule üle andma tulu, millele seadusest tulenevalt ei saa pöörata sissenõuet.

Füüsilise isiku kohustustest vabastamise menetlus

- Võlgniku kohustustest vabastamise menetluse kestel ei saa pankrotivõlausaldajad, sealhulgas need pankrotivõlausaldajad, kes ei ole pankrotimenetluses nõudeid esitanud, pöörata sissenõuet võlgniku varale.
- Võlausaldajad, kelle nõue võlgniku vastu on tekkinud pärast pankroti väljakuulutamist, ei saa võlgniku kohustustest vabastamise menetluse kestel pöörata sissenõuet usaldusisikule üleandmisele kuuluvatele rahasummadele.
- Võlgnik on kohustatud tegelema kohustustest vabastamise menetluse kestel mõistlikult tulutoova tegevusega ja, kui tal sellist tegevust ei ole, siis seda otsima.
- Võlgnik peab viivitamatult teatama kohtule ja usaldusisikule igast elu- ja tegevuskoha vahetusest, mitte varjama saadud tulusid ning vara, samuti andma kohtu ja usaldusisiku nõudel teavet oma tegevuse või selle otsimise, oma sissetulekute ja vara kohta.
- Pärast viie aasta möödumist võlgniku kohustustest vabastamise menetluse algatamisest otsustab kohus võlgniku taotlusel tema pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest vabastamise.

Füüsilise isiku kohustustest vabastamise menetlus

- Kui võlgnik vabastatakse oma pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest, lõpevad pankrotivõlausaldajate nõuded võlgniku vastu, sealhulgas ka nende pankrotivõlausaldajate nõuded, kes ei ole pankrotimenetluses nõudeid esitanud.
- Võlgniku pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest vabastamisel ei lõpe õigusvastaselt tahtlikult tekitatud kahju hüvitamise ning lapsele või vanemale elatise maksmise kohustused.

Kohtutäitur vs inkasso

- Inkassoteenust osutavad ettevõtted on äriettevõtted, kes tegutsevad litsentseerimata tegevusvaldkonnas. Nende tegevus on reguleeritud võlaõigusseadusega ning mingit eriseadust nende kohta ei ole. Ametkondlikku järelevalvet nende üle ei teostata. Võimalikud kaebused või pretensioonid tuleb lahendada võlaõigusseaduses või tsiviilkohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras.
- Kohtutäituri on justiitsminister ametisse nimetanud, ta tegutseb kohtutäituri seaduse, täitemenetluse seadustiku jt eriseaduste alusel ning allub avaliku võimu kontrollile. Kohtutäiturile on riik andnud erivolitused nõuete sundtäitmisele pööramiseks.

Kokkuvõtteks

- Kohtutäitur on võlgniku vastu esitatud nõude täitmata jätmise või eiramise tagajärg.
- Pankrotihaldur on maksejõuetu võlgniku vara arvel nõuete võimalikult suures ulatuses rahuldamise korraldaja.
- Võlgnik peab oma avaldused esitama kohtutäiturile võimalikult kiiresti, näiteks arestitud raha tagasinõudmiseks 3 päeva jooksul arvates aresti teostamisest.
- Kohtutäituri otsuse või toiminguga peale tuleb kaebus esitada kohtutäiturile 10 päeva jooksul.
- Vara varjamine ei lihtsusta võlgniku olukorda ei täite- ega pankrotimenetluses.

Küsimused ja vastused

- Küsimused ja vastused on üleval aadressil:

<https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/kvaliteet-jarelevalve/kohaliku-omavalitsuse-noustamisuksus#teematunnid>

Veebiseminari korraldasid Sotsiaalkindlustusameti kohalike omavalitsuste nõustamisüksuse nõustajad Kaie Pukk (korraldus) ja Anu Õun (tehniline tugi).

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Aitäh!

22.07.2020

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks